

Дерев'янка С. П. Психологічна освіта викладачів психології засобами онлайн у ракурсі їх професійного вдосконалення. *Актуальні питання теорії та практики в галузі права, освіти, соціально-гуманітарних та поведінкових наук в умовах воєнного стану*: матеріали Міжнар. наук.-практ. конф. (м. Чернігів, 25–26 квітня 2023 р.) / Академія Державної пенітенціарної служби. Чернігів: Академія ДПтС, 2023. Том 2. С. 149-152.

ПСИХОЛОГІЧНА ОСВІТА ВИКЛАДАЧІВ ПСИХОЛОГІЇ ЗАСОБАМИ ОНЛАЙН У РАКУРСІ ЇХ ПРОФЕСІЙНОГО ВДОСКОНАЛЕННЯ

В умовах стрімкого розповсюдження новітніх інформаційних технологій, поширення різноманітних інновацій професійне вдосконалення викладача психології постає як безперервний процес та необхідна умова конкурентоспроможності сучасного фахівця. Обізнаність щодо нових даних у психології та відповідність тенденціям її розвитку дає змогу викладачу психології не лише підвищувати рівень свого професіоналізму, це ще забезпечує особистісний розвиток – вкрай важливий для протистояння життєвим негараздам та кризам. Все більшого поширення сьогодні набуває така форма професійного вдосконалення викладача як психологічна освіта онлайн. Цій проблематиці присвячена низка робіт [1; 2], проте недостатньо конкретизованими залишаються питання, пов'язані з констатацією позитивних та негативних аспектів такої психологічної освіти.

Мета даної роботи – визначення позитивних та негативних сторін психологічної освіти онлайн як засобу професійного вдосконалення викладача психології.

Підвищення психологічної освіти викладачів психології зазвичай відбувається через різноманітні професійні розвиткові програми, семінари,

тренінги та конференції. Ці програми можуть бути організовані університетами, коледжами, асоціаціями психологів та іншими професійними організаціями.

Наприклад, багато університетів та коледжів надають викладачам психології можливості отримати додаткову освіту у вигляді курсів підвищення кваліфікації. Також існують спеціалізовані програми професійного розвитку, які допомагають викладачам психології оновлювати свої знання та вміння.

Крім того, існують різні організації, які пропонують викладачам психології можливість отримати сертифікацію у певних областях психології, наприклад, у психології сім'ї, клінічній психології, дитячій психології тощо. Це допомагає викладачам розширити свої знання та компетенції у специфічних областях психології.

Загалом, підвищення психологічної освіти викладачів психології є важливим процесом, що дозволяє їм забезпечувати високу якість навчання своїх студентів та виконувати свої професійні обов'язки на високому рівні.

Підвищення психологічної освіти викладачів психології сьогодні може відбуватися на різних рівнях та формах. Ось декілька можливих способів:

Курси підвищення кваліфікації. Багато університетів, коледжів та інших навчальних закладів пропонують викладачам психології різноманітні курси підвищення кваліфікації, які можуть бути спрямовані на розвиток певних навичок (наприклад, використання технологій у навчанні) або на поглиблення знань з конкретних тем.

Семінари та конференції. Багато організацій, таких як професійні асоціації та громадські організації, пропонують семінари та конференції для викладачів психології. Ці події можуть бути спрямовані на розгляд певних тем, обмін досвідом з колегами або на вивчення новітніх досліджень у психології.

Онлайн-курси. Сьогодні доступно багато онлайн-курсів з психології, які можуть бути корисними для викладачів психології. Ці курси можуть бути безкоштовними або платними і пропонувати відповідні сертифікати щодо їх проходження.

На сьогодні найбільш відомими платформами в Україні, на яких розміщені онлайн-курси з психологічної тематики, є ВУМonline, Prometheus, Coursera, EdEra.

Умовно онлайн-курси для підвищення кваліфікації викладачів психології можна розподілити на три групи:

1. онлайн-курси фахового спрямування (ті, які розширюють знання з курсів, які викладає студентам сам викладач);

2. допоміжні онлайн-курси (які допомагають викладачеві орієнтуватися у професійних питаннях, пов'язаних з викладанням, наприклад курси з академічної доброчесності, інформаційної безпеки та ін.);

3. онлайн-курси самовідновлення (які забезпечують можливості самопіклування щодо власного емоційного здоров'я, попереджують професійне та емоційне вигорання).

Психологічна онлайн-освіта має кілька позитивних сторін. Деякі з них:

Збільшення кількості осіб, які мають постійний доступ до освіти. Онлайн-курси і вебінари дозволяють здобути знання тим, хто не має можливості займатися навчанням на повний робочий день, або живе в іншому місті або країні.

Ефективність навчання. Онлайн-навчання може бути більш ефективним, оскільки викладач може використовувати різноманітні інтерактивні методики, що забезпечує краще засвоєння нового матеріалу. Також учасники онлайн-навчання можуть вивчати матеріал у своєму власному темпі та за необхідності повертатися до матеріалу ще раз.

Адаптивність. Онлайн-освіта також дозволяє викладачам психології гнучко реагувати на новий матеріал. На основі отриманих знань вони можуть оновлювати власні відеолекції, завантажувати відеоматеріали для унаочнення тематики своїх власних авторських курсів.

При підвищенні кваліфікації в онлайн-форматі викладачі психології можуть стикнутися з різними проблемами.

Технічні проблеми: при використанні нових технологій, викладачі можуть стикнутися з труднощами у встановленні програмного забезпечення, з'єднанні з мережею Інтернет або з іншими проблемами, пов'язаними з застосуванням технічних засобів.

Проблеми зі здоров'ям: довготривала робота за комп'ютером може призвести до втоми очей, головного болю та інших проблем зі здоров'ям.

Перешкоди комунікації: онлайн-курси можуть мати менші можливості для безпосередньої спілкування з колегами та іншими учасниками, що може знизити якість навчання.

Відмінності у культурних практиках: викладачі можуть стикнутися з викликами, пов'язаними з різницею у культурних практиках, які можуть вплинути на ефективність вивчення ними нових технологій.

Отже, професійне вдосконалення викладачів психології онлайн-засобами має ряд позитивних (доступність, адаптивність) та негативних (технічні проблеми, погіршення здоров'я, перешкоди комунікації) сторін. Загалом, успішне підвищення кваліфікації викладачів психології онлайн вимагає самостійності, мотивації та здатності адаптуватися до нових технологій та методик.

Список використаних джерел

1. Wang C., Hsu H., Levesque-Bristol C. Need satisfaction and need dissatisfaction: A comparative study of online and face-to-face learning contexts. *Computers in Human Behavior*. 2019. Vol. 95. P. 114 – 125.

2. Wu R. Research on the psychological impact and implications of online education. *Technoetic Arts*. 2020. Vol. 18. P. 59 – 72.